

Hvordan gør vi bygninger og indretninger mere menneskelige, sympatiske og differentierede?

Indlæg af Helle Liebing, Indretningsarkitekt mDD. LIEBING DESIGN

Nogle påstår, at kreativitet udfolder sig bedst i faste rammer. Lige som en foldboldkamp med nogle grundlæggende regler og en afgrænset opkridtet bane. Helt sikkert er det, at mennesker trives bedst, hvis de respekteres i den kontekst de indgår i. For nogle er dette fast afstukne rammer, og for andre er lykken frihed til at vælge på hele paletten. Aldrig har vi dyrket individualiteten mere – aldrig har vi indrettet os så ensartet.

I det postmoderne samfund er det den enkelte unges egen opgave at skabe sin egen identitet. Samtidig ser det ud som om, skoler er planlagt og indrettet for ekstroverte mennesketyper, selv om en stor del af eleverne er introverte.

Statistisk er en femtedel af eleverne såkaldt særligt sensitive, og hvis man lægger børn med diagnoser eller særlige vanskeligheder oven i hatten, så taler vi om en meget stor gruppe, der ikke nødvendigvis passer ind i nuværende indretnings- og byggetrend. Der er behov for også at have fokus på denne gruppe af elever – og for den sags skyld også de lærere, som ikke af natur svinger sig rundt i trapezer eller elsker at være eksponeret på reposer i alles påsyn. Ud over mange meget positive egenskaber, så er særligt sensitive mere følsomme over for støj og kan blive stressede af massiv social tæthed. Vi ved nu, at

stress er meget skadelig og fører til markant ringere indlæring og dårligere hukommelse.

Dette skal vi have i mente, når vi råber op om dårlige resultater af pisa-undersøgelser, og når vi river vores såleleder op med tæerne over et tv-program med konkurrerende danske og kinesiske elever. Vi er tilbøjelig til at komme med den ikke videnskabelige konklusion, at pædagoger er for ringe til at tage vare på de svage elever.

Måske er vi som rådgivere med til at gøre dem til svage elever, fordi de ikke finder ro i de store åbne skoler, og måske finder de det svært at finde deres vej i en støjfyldt multifunktional skole?

Vi bør skabe let forståelige rum, hvor børn kan lære at arbejde sammen og løse problemer i fællesskab, men også bliver guidet til at finde ro til fordybelse og refleksion.

Ganske vist handler et godt læringsrum ikke kun om geometri, men selvfølgelig også pædagogik, hvori mod rum til fordybelse for en stor del handler om adfældsregler, lys og akustikbearbejdning.

ER DET UMODERNE AT VÆRE BARN?

At tage hånd om forskelligheder har aldrig været mere aktuelt end nu, hvor børn og også lærere har udsigt til at opholde sig på skolerne i mange flere timer.

Lidt dramatisk sagt risikerer eleverne at få tilført en lovmæssig fodlænke, der forhindrer dem i at vælge, hvor og hvordan de bedst laver lektier eller udvikler andre færdigheder. De børn, hvis hjerne opfanger alle lyde, som i en parabol, og har behov for særlig ro og pauser i social tæthed Andre børn udvikler sig ved at dyrke fritidsinteresser, som kan kræver tid og rum, som ikke findes på mange skoler.

Det at kunne vælge selv er essentielt for mange mennesker. For nogen vil det være at gå hjem og hvile ørerne, for andre at være f.eks. fysisk aktive eller ganske enkelt vælge at blive elitesportudøver, klavervirtuos eller hestevisker. I vore kultur er succes mere end boglige færdigheder. Børn med f.eks. læsevanskeligheder har behov for andre succeser for at blive hele mennesker.

Det er sikkert også talrige muligheder inden for skolemurene, men med al respekt for fri leg, rundbold og skolekor, så er der mange børn, der får deres største succeser uden for skolen.

EN CASE:

En skole i København er beskrevet som nybygget med åbenplan, stor fleksibilitet og faglokaler med integrerede grupperum, ophold og klasseundervisning.

Alt kunne ses og høres – alle kunne se hvor alle var. Umiddelbart skønt, lige bortset fra at lærerne observere

rede at børn med særlige vanskeligheder trak sig fuldstændigt fra det sociale og forsvandt ud i de meget få rum, hvor de kunne få ro og fred.

Der var også observationer af de ”små artige piger”, der i virkeligheden var blevet nærmest apatiske, fordi de havde opgivet at trænge igennem, mens andre blev total hyperaktive, fordi deres system var i stresstilstand.

Skolen har nu valgt at opsætte vægge, så rummene kan akustikdæmpes efter aktivitet og reducere glasarealet, så også visuel støj mindskes.

SKOLE FOR ALLE?

Rum, rammer og relationer kan ikke adskilles fra skolens kerneydelse – undervisning.

Det er vigtigt, at vi som rådgivere og bygherrer forstår snitfladerne mellem pædagogik og arkitektur og ikke mindst, at vi kender til mennesketyper og forskelligheder, der gør, at vi prioriterer at skabe mangfoldige indretninger. Et godt undervisningsmiljø har både gode fysiske, æstetiske og psykiske rammer, som giver mulighed for både fællesskab, koncentration og arbejdsro.

Hele 55 % af børn oplever manglende arbejdsro, som et stort problem i skolen. Derfor er en optimal akustisk løsning grundlaget for større pædagogisk frihed til at imødekomme forskellige læringsstile, og er helt afgørende for succes i implementeringen af inklusionsdagsordenen.